

**Inventaris van archivalia van
'Georges Zonder Naam'**

(periode Gesprekscentrum en GOC Antwerpen)

Fondsnummer F/031

Bart Hellinck

Fonds Suzan Daniel vzw

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis

2018, 2021

Inhoudsopgave

Beschrijving van het archiefbestand	
I. De archiefvormer(s)	3
II. Het archief	4
III. Bibliografie	4
Inventaris	
A. Persoonlijk, lezingen en onderzoeken	5
B. Gesprekscentrum	5
Werking naar niet-homofielen	6
Werking naar homofielen	6
Contacten	7
Aanloop naar het GOC	7
C. Gespreks- en Onthaalcentrum	8
C.1. Beheer	8
Oprichting en ontwikkeling	8
Bestuur	8
Administratie & financiën	8
Medewerk(st)ers	9
Public Relations	9
C.2. Doelstellingen	9
Activiteiten	9
Onthaal & infovoorziening	10
Voorlichting	10
C.3. Contacten	10
D. Pastorale Werkgroep Homofilie / Diensten- en Informatiecentrum “Sjaloom”	11
E. COHOM & Infoma	11
F. Homo & Geloof	11
Documentatie	12

Beschrijving van het archiefbestand

I. De archiefvormer(s)

Tijdens de zestiger jaren waren vanuit de homo- en lesbiënbeweging in Vlaanderen, d.w.z. de facto in Antwerpen, de eerste voorzichtige stapjes gezet naar de maatschappij en de eerste contacten met externe medestanders gelegd. Maar na een korte bloeiperiode was de Belgische Vereniging voor Seksuele Rechtvaardigheid (BVSR) in woelig vaarwater gekomen, om in 1970 te verdwijnen. Enkele oud-BVSR-medewerkers waren twee jaar eerder, op aanraden van professor Steven De Batselier, al gestart met een nieuw initiatief, zonder lidkaarten of een vast lokaal, om “homofielen bijeen te brengen om samen over hun problematiek te praten” en terzelfder tijd ook het gesprek aan te gaan met de buitenwereld, in eerste instantie priesters.

Op 18 juli 1968 was er de eerste informatieve vergadering met het oog op een mogelijke oprichting van een “gesprekscentrum voor R.K. homofielen”. In oktober 1968 ging de groep dan officieel van start, al was men intussen wel al afgestapt van het uitgesproken rooms-katholieke karakter. Maandelijks organiseerde men een bijeenkomst voor homo's, terwijl er daarnaast tevens regelmatige vergaderingen – in Antwerpen, maar ook in Oostende en Mechelen – waren waarop met niet-homofielen over de verschillende aspecten werd gediscussieerd. Voorts werden contacten uitgebouwd met onder meer het Humanistisch Verbond, dokters en psychiaters, en was het Gesprekscentrum – vooral dan boegbeeld Paul Rademakers – betrokken bij een heleboel voorlichtingsvergaderingen in het hele land.

Daarnaast was onder leiding van priester Wilfried Lammens een vriendengroep van vooral gelovige homo's ontstaan, met maandelijks een “intieme huisliturgie”. Door de groeiende opkomst konden dra de vieringen niet meer in huiskamerverband doorgaan, zodat werd uitgeweken naar andere lokalen. Vanuit die kern, die het Gesprekscentrum als te gezapig conservatief beschouwde, ontstond eind 1969 nog een nieuw initiatief, namelijk het tijdschrift Jonathan, waarvan (slechts) drie nummers zouden verschijnen.

Uiteindelijk kwam het in 1970 tot een botsing tussen de twee groepen, die onder meer allebei hun zinnen hadden gezet op het net vrijgekomen pand in de Dambruggestraat 204, de vroegere woonst van de BVSR. Door bemiddeling van professor De Batselier en na nog enkele conflicten smolten het Gesprekscentrum en de groep rond Jonathan toch samen tot het GOC, het Gespreks- en Onthaalcentrum, met als doel “op familiaal, sociaal, ethisch, psychisch, hygiënisch, medisch, juridisch, cultureel en aanverwante vakken hulp (...) verlenen aan homofielen en niet-homofielen.” Het zou in de jaren '70 snel uitgroeien tot het best uitgebouwde centrum van het land. (Maar E.H. Lammens zou vlug weer zijn eigen gang gaan met de Pastorale Werkgroep Homofilie, later Diensten- en Informatiecentrum ‘Sjaloom’.)

Doordat eind jaren '60 en begin jaren '70 ook in andere steden homo- en lesbiënegroepen het licht zagen, groeide de nood aan overleg en samenwerking, niet het minst om de maatschappelijke positie van homofielen nog te verbeteren. Met bundeling van de krachten en meer coördinatie zou het immers mogelijk worden méér te verwezenlijken. Eind 1971 ontstond, op nationaal (Belgisch) niveau, CoHom (Coördinatie Homofilie). Het bleef enkele jaren bestaan, doch leverde slechts weinig concrete resultaten op omwille van de verschillen in mentaliteit en visie (een sterke koepel of een erg los samenwerkingsverband), de taalbarrière, een gebrek aan medewerk(st)ers...

Het merendeel van de aanwezigen zag al snel het hopeloze van de CoHom-inspanningen in, en op 23 augustus 1972 vergaderde men daarom “om de mogelijkheid na te gaan om voor het Vlaamse landsgedeelte een meer uitgebreide informatiegroep te organiseren”. Dat groeide uit tot Infoma – een samentrekking van informatie-(homofilie)-maatschappij – dat de coördinatie van de verschillende acties op het gebied van voorlichting als doelstelling meekreeg, inclusief

de werking naar de politiek en de media. Dat feitelijke overleg werd in 1975 omgevormd tot een vzw, om twee jaar later te fusioneren met de Federatie van Vlaamse Sjaloomgroepen, die uit de Pastorale Werkgroep Homofilie was ontstaan, met als nieuwe naam: Federatie Werkgroepen Homofilie.

II. Het archief

In 2000 heeft de eerste secretaris van het GOC Antwerpen deze archivalia aan het Fonds overgedragen. Ze hebben betrekking op zijn engagement in het Gesprekscentrum en het GOC, inclusief de daaruit voortvloeiende betrokkenheid bij COHOM en Infoma, op het eind van de jaren '60 en de eerste helft van het daaropvolgende decennium. Gezien zijn discretie – hij werkte bij Justitie in Antwerpen – had hij er de bijnaam ‘Georges Zonder Naam’ gekregen. Kort na ontvangst is al een voorlopige overdrachtslijst opgesteld, die nu werd uitgewerkt tot een inventaris. De documenten uit inventarisnummers 37 en 59 zijn via andere kanalen bij het Fonds geraakt, maar werden hier toegevoegd omdat ze uiteindelijk op dezelfde vereniging betrekking hebben.

In 2021 is nog een kleine aanvulling gevolgd, inclusief de originele statuten van het GOC maar ook een dossiertje over een colloquium van Homo & Geloof in 1992.

Dit archiefje omvat 82 inventarisnummers, verspreid over anderhalve archiefdoos. Het is een aanvulling op het veel omvangrijker bestand van Paul Rademakers, dat door het Fonds Suzan Daniel bij KADOC in Leuven in bewaring is gegeven.

Het archiefmateriaal kan in principe worden geconsulteerd mits voorafgaandelijke toestemming van het Fonds Suzan Daniel. Bepaalde, meer privacygevoelige stukken zullen echter sowieso nog een hele tijd gesloten blijven.

III. Bibliografie

HELLINCK (Bart). “Een droom waarvan we nooit konden vermoeden dat hij mogelijk zou zijn” Bijdrage tot de geschiedenis van 50 jaar homo- en lesbiennebeweging in Vlaanderen (1953-2003). Gent-Brussel, Holebifederatie-Gelijke Kansen in Vlaanderen, 2003, vi-226 p

Inventaris

A. Persoonlijk, lezingen en onderzoeken

- 1 aantekeningen en nota betreffende persoonlijke aangelegenheden
z.d. 1 omslag
- 2 (onvolledige) nota's betreffende het strafwetboek en zedenmisdrijven in het algemeen, en
homoseksualiteit in het bijzonder
z.d. 2 stukken
- 3 aantekening betreffende het colloquium op 31 maart, georganiseerd door de Belgische
Vereniging voor Sexuele Rechtvaardigheid
1968 1 stuk
- 4 aantekening betreffende de causerie door Geert Sengers in december, op vraag van de
LSWH
1969 1 stuk
- 5 aantekeningen betreffende de infovergadering op 31 oktober en de nabespreking op 18
november ter gelegenheid van de opvoering van *De Jongens* door het NTG
1969 2 stukken
- 6 aantekeningen betreffende niet-geïdentificeerde lezingen en een vergadering
[eind jaren '60 – begin jaren '70] 1 omslag
- 7 aantekening betreffende de voordracht ('Zijn homoseksuele verhoudingen niet strijdig
met een gewetensvolle moraal?') door E.H. Wilfried Lammens op 16 januari, georgani-
seerd door de Belgische Vereniging voor Sexuele Rechtvaardigheid/COC België
1970 1 stuk
- 8 stukken betreffende de beoogde onderzoeken naar enerzijds de homoseksuele gemeen-
schap in België onder leiding van Steven De Batselier en Laurence Ross¹, en anderzijds
paarvorming bij mannelijke homofielen door Jef Mostinckx
[1970 en begin jaren '70] 1 omslag

B. Gesprekscentrum

- 9 stukken betreffende de bijeenkomst van 18 juli waar de noodzakelijkheid en mogelijke
oprichting van een R.K. Gesprekscentrum voor Homofielen besproken zal worden
1968 1 omslag
- 10 verslag met een overzicht van de activiteiten gedurende de eerste negen maanden (okto-
ber-juli)
1969 1 stuk

¹ Deze auteurs publiceerden in 1973 samen het boek *Les minorités homosexuelles*.

- 11 notulen van de werkvergaderingen op 23 december en 31 maart
1969-1970 2 stukken
- 12 circulaire betreffende de aanvragen voor medewerking aan informatieve bijeenkomsten in
mei
1970 1 stuk

Werking naar niet-homofielen

- 13 stukken betreffende de informatieve bijeenkomsten voor niet-homofielen – vooral geeste-
lijken – in Antwerpen en Mechelen²
1968-1969 1 omslag
- 14 concept van uitgaande convocatie voor een eerste informatieve bijeenkomst voor niet-
homofielen in Brugge
[1969] 1 stuk

Werking naar homofielen

- 15 aantekeningen en verslagen van de causerieën en lezingen van G. Dias over ‘homofiele
auteurs’ (7 november), Erik de Kuyper over ‘homofilie in de film’ (6 maart), meester
Günsburg over ‘strafbaarheid en homofilie’ (24 april), Jef Mostinckx over paarvorming
bij homofiele mannen (2 oktober) en Cees Straver (6 november), evenals van de bespre-
king over eenzaamheid bij het gesprekscentrum Brugge (12 september)
1969-1970 1 stuk
- 16 G.C.Krant
1970 1 stuk
- 17 klad en minuut van uitgaande circulaire om na te gaan wie verder de uitnodigingen voor
de bijeenkomsten wil blijven ontvangen
[1970?] 2 stukken
- 18 circulaires ter aankondiging van (een) komende activiteit(en)
1970 1 omslag
- 19 staat van drankverbruik en inkomsten tijdens de bijeenkomst op 24 april 1970
1970 1 stuk
- 20 stukken betreffende de ‘bijeenkomst Gesprekscentra en Studentenwerkgroepen’ op 25
april
1970 2 stukken
- 21 minuut van uitgaande brief en ingekomen circulaire betreffende het verbod om in het
Gesprekscentrum het tijdschrift *Seq* te koop aan te bieden of reclame te maken voor de
Standing Bar
1970 2 stukken

² Inclusief drie gestencilde nota's, namelijk twee van M. Gyselen ('Enkele opvattingen over de etiologie van homofilie' en 'De pastorale zorg aan homofielen') en één van Steven De Batselier ('Kern-homofilie'), na het niet meer beschikbaar zijn van het nummer van het tijdschrift *Streven* waar dat eerst is verschenen.

- 22 stukken betreffende de enquête inzake de toekomstige werking
1970 1 omslag
- 23 ingekomen stukken met de antwoorden op de enquête over de toekomstige werking
1970 1 omslag

Contacten

- 24 minuut van uitgaande brief aan E.H. kanunnik Piet Dehaene waarin zijn tussenkomst gevraagd wordt aangaande het overtuigen van de Brugse gerechtelijke wereld om zich degelijk te informeren met betrekking tot homofilie
1970 1 stuk
- 25 circulaires als reactie op de vragen naar informatie en documentatie na de radio-uitzending 'Jonge mensen van deze tijd'
1970 2 stukken
- 26 minuut van uitgaande brief aan mr. Jean Mertens de Wilmars betreffende de chantage door minderjarigen als gevolg van art.372bis, als reactie op diens artikel in het Rechtskundig Weekblad over dat aspect uit het Belgisch Strafwetboek
1970 1 stuk

Aanloop naar het GOC

- 27 aantekening en verslag van een gespreksavond over het beleid en de aard van de activiteiten
[1970] 2 stukken
- 28 stukken betreffende het gesprek tussen het Gesprekscentrum en de groep Jonathan op 14 juli 1970 in Leuven, onder begeleiding van professor Steven De Batselier
1970 1 omslag
- 29 aantekeningen en verslagen van het overleg tussen het Gesprekscentrum en de groep Jonathan op 29 juli en de daaropvolgende werkvergaderingen ter voorbereiding van de start van het GOC Antwerpen³
1970 1 omslag
- 30 aantekening betreffende de steunlijst en giften in natura, beloofd op 4 september 1970, met het oog op de verwezenlijking van het GOC
1970 1 stuk

³ In deze inventaris is de in notulen aangetroffen (en eerder arbitraire) grens, met september 1970 als officiële start, aangehouden.

C. Gespreks- en Onthaalcentrum vzw

C.1 Beheer

Oprichting en ontwikkeling

31	(deel van een) formulier waarmee gepeild werd naar de potentiële interesse in (aspecten van) de toekomstige werking
[1970]	1 stuk
32	dossier betreffende het opstellen van de statuten ⁴
1970-1971	1 omslag
33	stukken betreffende de publicatie van de statuten en van het proces-verbaal met de aanduiding van de eerste bestuurders in de Bijlagen van het Belgisch Staatsblad, en de neerlegging van de ledenlijst bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg
1971	1 omslag
34	organigrammen en bijhorende lijst, na de brainstormvergadering op 31 augustus over de uitbouw van de vereniging
1971	1 omslag
35	verslag houdende het ‘algemeen overzicht van de activiteiten binnen en buiten het GOC’ van 1 oktober 1971 tot eind december 1972
1972	1 stuk
36	stukken betreffende de uitbouw, de inrichting en de werking van het GOC
[begin jaren '70]	1 omslag
37	huishoudelijk reglement, met bijlagen, en nota's betreffende het beleid op middellange termijn en tegen een actiegroep binnen het GOC
1979-1981	1 omslag

Bestuur

38	stukken betreffende werkvergaderingen
1970-1971	1 omslag
39	stukken betreffende algemene vergaderingen
1971	1 omslag

Administratie & financiën

40	plattegrond en aantekening betreffende de inrichting van het lokaal in de Dambruggestraat 204
[1970] | 2 stukken |
|----|---|-----------|

⁴ De voorbeeldstatuten van diverse verenigingen (Oikonde, Simon Stevin-stichting, Kunst- en Cultuurcentrum Oosterveld, Onthaal der Jongeren 58, Jeugdilde Antwerpen) zijn verwijderd, evenals aantekeningen over en fotokopies van wetteksten en rechtsleer betreffende de vzw's. Zie inventarisnummer 72 voor de statuten van de BVS.R.

- 41 stukken betreffende de aanvraag tot het openen van een drankgelegenheid
1971 1 omslag
- 42 ingekomen brief betreffende mogelijke subsidiekanalen
1971 1 stuk
- 43 stukken betreffende de ledenadministratie
1971-1973 en z.d. 1 omslag

Medewerk(st)ers

- 44 nota betreffende het te veel doorkomen van de persoonlijke mening van de verslaggever
in de notulen, evenals het opduiken van tactloze bewoordingen erin
1970 1 stuk
- 45 formulier en minuut van uitgaande brief betreffende het eventueel voortzetten van het
engagement door, en de zoektocht naar nieuwe, medewerkers
1970, z.d. 2 stukken
- 46 circulaires 1-5,7, gebruikt voor ‘Interne Berichten’ voor de medewerk(st)ers
1971 1 omslag
- 47 convocaties voor gezellige bijeenkomsten van de medewerkers evenals voor een algeme-
ne medewerkersvergadering
1971, 1973 1 omslag

Public relations

- 48 specimen van promofolders en briefpapier van het consultatiebureau
[jaren '70] 1 omslag
- 49 adressenlijst van persorganen
z.d. 1 stuk

C.2 Doelstellingen

Activiteiten

- 50 nota ter verdediging van het idee van de vorming van een kerngroep om te zoeken “naar
de echte motieven van maatschappelijke integratie en naar de methode van integratie” op
lange termijn
z.d. 1 stuk
- 51 lijst van onderwerpen voor mogelijke activiteiten
z.d. 1 stuk

- 52 stukken betreffende de lezing van Flor Fischer over 'de gehandicapte' (5 maart 1971), de lezing van Chris d'Heedene over de vaste relatie (11 september 1971), de kerst- en oudejaarsavond (1971), de open discussie en T-dansant voor meisjes (16 juni 1973), de tentoonstelling 'homo-erotiek in schilderijen, tekeningen en wandkleden' van Mario de Graaf (april 1973), en de instuif (14 september 1973)
1971, 1973 1 omslag

Onthaal en infovoorziening

- 53 formulier voor de registratie van gegevens in het kader van de individuele hulpverlening [begin jaren '70] 1 stuk
- 54 nota met kritische reflecties van een stagiair-maatschappelijk werker betreffende de hulpverlening in het GOC, en aantekening met enkele opmerkingen bij die nota [begin jaren '70] 1 stuk
- 55 lijst van aan Jacques uitgeleende werken [begin jaren '70] 1 stuk
- 56 ingekomen en minuten van uitgaande brieven van individuele homo's 1971 1 omslag
- 57 circulaires met het programma van de daaropvolgende maand, later 'nieuwsbrief' 1971-1973 1 omslag
- 58 notulen van de vergadering van de werkgroep onthaal op 8 maart 1973 1 stuk
- 59 rapport van de begeleider betreffende de thesis 'Hulpverleners : doorbreken van een isolament' van Jozef Verlinden, op basis van een stage in het GOC, en agenda van de bijeenkomst van de examencommissie 1975 2 stukken

Voorlichting

- 60 stukken betreffende 'informatieve vergaderingen' bij het Vormingscentrum Puttenhof (15-16 mei 1971), de Federatie der PVV-Jongeren van het arrondissement Antwerpen (12 februari 1973) en de studiekering van politie-officieren in West-Vlaanderen 1971, 1973 en z.d. 1 omslag
N.B. een affiche is overgebracht naar het departement Beeld&Geluid

C.3 Contacten

- 61 ingekomen brief van de GeSWH betreffende de uitwisseling van de circulaires 1971 1 stuk
- 62 ingekomen en minuut van uitgaande brief van de commissie buitenland van de NVIH-COC met de adressen van Europese homo/lesbische verenigingen en betreffende een eventuele bijdrage bij de officiële opening van het GOC 1971 2 stukken

- 63 minuut van uitgaande brief aan Club 68 in Zürich betreffende wederzijdse informatie-uitwisseling
1971 1 stuk

D. Pastorale Werkgroep Homofilie / Diensten- en Informatiecentrum 'Sjaloom'

- 64 stukken betreffende de activiteiten en de opstelling van de Pastorale Werkgroep Homofilie, later Diensten- en Informatiecentrum 'Sjaloom'
1970, 1972-1974 1 omslag

E. COHOM/Infoma

- 65 lijsten van adressen van Infoma-medewerkers en van Belgische homogroepen
[begin jaren '70] 1 omslag
- 66 ingekomen briefje betreffende de in april-mei geplande activiteiten in Kortrijk, Gent en Brugge
[1971] 1 stuk
- 67 minuten van uitgaande convocaties en verslagen van Infomavergaderingen
1972-1974 1 omslag
- 68 ingekomen brieven van Jackie Boeykens met de vraag de uitnodigingen voor de volgende Infomavergadering te versturen
1973 2 stukken
- 69 ingekomen convocatie en verslagen betreffende de 'training van personen die informatie geven', op 21 maart, 6 april en 22 september 1973
1973 1 omslag
- 70 minuut van uitgaande circulaire van COHOM/Infoma met het aanbod een informatie-avond te verzorgen, en adressenlijsten van afdelingen van het Humanistisch Verbond en van de PVV (deel provincie Antwerpen)
[1973?] 1 omslag
- 71 Infoma-Nieuws
1973-1975 1 omslag

F. Homo & Geloof

- 82 dossier betreffende het colloquium 'Gelukkig zij die elkaar bewaren', georganiseerd door Homo & Geloof in Antwerpen
1992 1 omslag

Documentatie⁵

72-81 documentatiemappen betreffende

- 72 Belgische Vereniging voor Seksuele Rechtvaardigheid, 1967-1968, 2 stukken
- 73 Gentse Studenten Werkgroep over Homofilie, 1971, 1 stuk
- 74 Gesprekscentrum Brugge, 1970-1973, 1 omslag
- 75 Gesprekscentrum Kortrijk, [1970], 1 stuk
- 76 Leuvense Studenten Werkgroep Homofilie, 1969-1970, [1972?], 1 omslag
- 77 Maastrichtse Jongeren Werkgroep Homofilie, 1971, 1 stuk
- 78 Oostendse Werkgroep Homofilie, 1973 en z.d., 2 stukken
- 79 Recherche et Solidarité Etudiante sur l'Homosexualité, 1971, 1 stuk
- 80 niet holebi-initiatieven (Elcker-Ik, General Informations, Release), 1972 en z.d., 1 omslag
- 81 toneelstuk *De Jongens* (NTG), 1969, 1 omslag

⁵ Daarnaast zijn een aantal nummers van Belgische en Nederlandse tijdschriften, evenals drie Nederlandse publicaties, overgebracht naar de bibliotheek.